BUSINESS મિત્ર

બજેટના 'ઝટકા' બાદ બજારમાં જોરદાર બાઉન્સ બેક: સેન્સેક્સ 943 પોઈન્ટ ઉછળ્યો

BSE સેન્સેક્સ 943.52 પોઈન્ટ વધીને 81,666.46 પર બંધ, ઇન્ટ્રાડેમાં ૧૦૦૦ પોઇન્ટથી વધુ ઉછળ્યો, નિફ્ટી 262.95 પોઈન્ટ વધીને 25,088.40 પર બંધ

બ્લુ-ચિપ ઓઈલ એન્ડ ગેસ, બેન્કિંગ અને ઓટો શેરોમાં નીચા સ્તરે થયેલી ખરીદીનો લાભ મળ્યો

અન્ય એશિયન બજારો ઘટીને બંધ રહ્યા, યુરોપિયન બજારોમાં મિશ્ર પ્રવાહ

મુંબઈ, ૨ ફેબ્રુઆરી (PTI): બજેટના દિવસે થયેલા ભારે ધોવાણ બાદ સોમવારે શેરબજારમાં ફરી તેજી જોવા મળી હતી. બ્લુ-ચિપ ઓઈલ એન્ડ ગેસ, બેન્કિંગ અને ઓટો શેરોમાં નીચા સ્તરે થયેલી ખરીદીને કારણે બેન્ચમાર્ક સેન્સેક્સ 943 પોઈન્ટ ઉછળ્યો હતો. ૩૦ શેરો ધરાવતો BSE સેન્સેક્સ 943.52 પોઈન્ટ અથવા 1.17 ટકા વધીને 81,666.46 પર બંધ થયો હતો. દિવસ દરમિયાન તે 1,009.31 પોઈન્ટ અથવા 1.25 ટકા વધીને 81,732.25 ની ઊંચી સપાટીએ પહોંચ્યો હતો. ૫૦ શેરો ધરાવતો NSE નિફ્ટી 262.95 પોઈન્ટ અથવા 1.06 ટકા વધીને 25,088.40 પર બંધ થયો હતો. દિવસ દરમિયાન તેણે 282.65 પોઈન્ટનો ઉછાળો નોંધાવી 25,108.10 ની સપાટી સ્પર્શી હતી.

નિષ્ણાતોના જણાવ્યા અનુસાર, બજેટના દિવસે આવેલા તીવ્ર ઘટાડા બાદ થયેલી ખરીદી અને વૈશ્વિક ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં થયેલા મોટા ઘટાડાએ મુખ્ય સૂચકાંકોને રિકવર થવામાં મદદ કરી હતી. સેન્સેક્સની કંપનીઓમાં પાવર ગ્રીડ 7.61 ટકા અને અદાણી પોર્ટ્સ 4.76 ટકા વધ્યા હતા. ભારત ઈલેક્ટ્રોનિક્સ, રિલાયન્સ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, મહિન્દ્રા એન્ડ મહિન્દ્રા, લાર્સન એન્ડ ટુબ્રો, ઈન્ડિગો, આઈસીઆઈસીઆઈ બેંક અને અલ્ટ્રાટેક સિમેન્ટ પણ મુખ્ય નફો કરનારા શેરોમાં સામેલ હતા. બીજી તરફ એક્સિસ બેંક, ઈન્ફોસિસ, ટીસીએસ, ટ્રેન્ટ અને ટાઈટન નુકસાનમાં રહ્યા હતા.

ક્ષેત્રીય સૂચકાંકોમાં BSE યુટિલિટીઝમાં સૌથી વધુ 2.66 ટકાનો ઉછાળો આવ્યો હતો, ત્યારબાદ પાવર (2.54 ટકા), સર્વિસીસ (2.38 ટકા), એનર્જી (1.98 ટકા), ઓટો (1.98 ટકા), ઓઈલ એન્ડ ગેસ (1.92 ટકા) અને મેટલ (1.90 ટકા) નો નંબર આવે છે. આઈટી અને હેલ્થકેર ક્ષેત્રના શેરોમાં ઘટાડો જોવા મળ્યો હતો.

એક માસિક સર્વેક્ષણ મુજબ, નવા ઓર્ડરમાં ઝડપી વધારાને કારણે જાન્યુઆરીમાં ભારતની મેન્યુફેક્ચરિંગ સેક્ટરની પ્રવૃત્તિમાં થોડો સુધારો જોવા મળ્યો હતો, જોકે વ્યવસાયિક આત્મવિશ્વાસ સાડા ત્રણ વર્ષના સૌથી નીચલા સ્તરે પહોંચ્યો હતો. મોસમી રીતે સમાયોજિત HSBC ઈન્ડિયા મેન્યુફેક્ચરિંગ પરચેઝિંગ મેનેજર્સ ઈન્ડેક્સ (PMI), જે ડિસેમ્બરમાં 55 ના બે વર્ષના નીચલા સ્તરે હતો, તે જાન્યુઆરીમાં વધીને 55.4 થયો હતો. નાણામંત્રી નિર્મલા સીતારમણે રવિવારે મેન્યુફેક્ચરિંગને વેગ આપવા માટેના પગલાં, વૈશ્વિક ડેટા સેન્ટરો માટે લાંબા ગાળાના ટેક્સ પ્રોત્સાહનો અને કૃષિ તથા પ્રવાસન માટે સહાયની જાહેરાત કરી હતી. તેમણે 2026-27 માટે રૂ. 53.5 લાખ કરોડનું કેન્દ્રીય બજેટ રજૂ કર્યું હતું, જે વધતા વૈશ્વિક જોખમો વચ્ચે સતત વૃદ્ધિ જાળવી રાખવા માટેનો લાંબા ગાળાનો બ્લુપ્રિન્ટ માનવામાં આવે છે. પશ્ચિમ બંગાળ અને તમિલનાડુ સહિત પાંચ રાજ્યોમાં ચૂંટણી હોવા છતાં લોકપ્રિય પગલાંઓથી દૂર રહીને બજેટે નાણાકીય એકત્રીકરણ અને ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ખર્ચ ચાલુ રાખવાનો સંકેત આપ્યો હતો.

જોકે, ઈક્વિટી ડેરિવેટિવ્ઝ પર સિક્યોરિટીઝ ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સ (STT) માં વધારાએ બજારને હચમચાવી દીધું હતું, જેના કારણે બજેટ-ડેના વિશેષ ટ્રેડિંગ સત્ર દરમિયાન સૂચકાંકો 2 ટકા જેટલા ઘટ્યા હતા. રવિવારે સેન્સેક્સ 1,546.84 પોઈન્ટ (1.88 ટકા) ઘટીને 80,722.94 પર અને નિફ્ટી 495.20 પોઈન્ટ (1.96 ટકા) ઘટીને 24,825.45 પર બંધ થયો હતો.જીઓજિત ઈન્વેસ્ટમેન્ટ્સના રિસર્ચ હેડ વિનોદ નાયરે જણાવ્યું હતું કે, "ગઈકાલના ઉતાર-ચઢાવ બાદ બજારમાં રિકવરી જોવા મળી છે. બજેટમાં ગ્રોથ અને નાણાકીય શિસ્ત પર આપવામાં આવેલા ભારથી લાંબા ગાળાના રોકાણકારોનો વિશ્વાસ મજબૂત થયો છે. ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં ઘટાડો અને અમેરિકા-ઈરાન વચ્ચેના તણાવમાં ઘટાડો પણ રાહતરૂપ સાચિત થયો છે." વૈશ્વિક બજારની વાત કરીએ તો, દક્ષિણ કોરિયાનો કોસ્પી 5 ટકાથી વધુ તૂટ્યો હતો. જાપાનનો નિક્કી, શાંઘાઈ કમ્પોઝિટ અને હોંગકોંગનો હેંગસેંગ પણ ઘટાડા સાથે બંધ થયા હતા. યુરોપિયન બજારો મિશ્ર રહ્યા હતા અને અમેરિકન બજારો શુક્રવારે ઘટાડા સાથે બંધ થયા હતા. વૈશ્વિક ઓઈલ બેન્ચમાર્ક બ્રેન્ટ ક્રૂડ 4.88 ટકા ઘટીને 65.94 ડોલર પ્રતિ બેરલ પર પહોંચ્યું હતું.

રૂપિયો ૪૨ પૈસા સુધરીને ૯૧.૫૧ પર બંધ

દિવસ દરમ્યાન ૯૧.૯૫ સુધી ગયો

ફોરેક્સ બજાર	
ડોલર	91.92 રૂ.
યુરો	109.71 રૂ.
પાઉન્ડ	126.58 રૂ.
યેન	0.59689 રૂ.

મુંબઈ, તા. ૨ (PTI): કેન્દ્રીય બજેટ ૨૦૨૬-૨૭ રજૂ થયાના બીજા દિવસે, સોમવારે અમેરિકી ડોલર સામે રૂપિયો ૪૨ પૈસા મજબૂત થઈને ૯૧.૫૧ (કામચલાઉ) પર બંધ રહ્યો હતો. રૂપિયામાં આ સુધારો મુખ્યત્વે ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં થયેલા ઘટાડાને કારણે જોવા મળ્યો છે. ફોરેક્સ ટ્રેડર્સના જણાવ્યા અનુસાર, ભારતીય રિઝર્વ બેંક (RBI) ડોલર સામે રૂપિયાને ૯૨ના સ્તર પર બંધ થતો બચાવવા માટે મક્કમ પ્રયાસો કરી રહી હોય તેવું જણાય છે. ઇન્ટરબેંક ફોરેન એક્સચેન્જ માર્કેટમાં રૂપિયો ડોલર સામે ૯૧.૯૫ પર ખુલ્યો હતો, ત્યારબાદ તેમાં સુધારો જોવા મળ્યો હતો. દિવસ દરમિયાન રૂપિયાએ ૯૧.૪૫ની ઊંચી સપાટી અને ૯૧.૯૫ની નીચી સપાટી સ્પર્શી હતી. સોમવારે ટ્રેડિંગ સેશનના અંતે, રૂપિયો ડોલર સામે ૯૧.૫૧ (કામચલાઉ) પર રહ્યો હતો, જે તેના પાછલા બંધ ભાવની સરખામણીએ ૪૨ પૈસાનો ઉછાળો દર્શાવે છે.

સોના-ચાંદીના ભાવો શા માટે ઘટી રહ્યા છે?

સટ્ટાકીય ખરીદીને કારણે આવેલી તેજી હવે ઠંડી પડી છે

અમેરિકી ફેડના વડા તરીકે કેવિન વોર્શની નિમણૂકની જાહેરાત પછી મજબૂત થયેલો ડોલર એક મોટું પરિબળ છે

સોના અને ચાંદી માટે માર્જીનની જરૂરિયાતમાં વધારો કરવામાં આવ્યો તેની પણ અસર છે

જો કે નિષ્ણાતોના મતે આ બંને ધાતુઓ કરેક્શન પછી ફરીથી વધી શકે છે

મુંબઈ, ન્યૂયોર્ક, તા. ૨: સોના અને ચાંદીના ભાવમાં અત્યારે મોટું 'કરેક્શન' જોવા મળી રહ્યું છે, જેના કારણે તાજેતરના સમયમાં મેળવેલો ઘણો ખરો નફો ધોવાઈ ગયો છે. સોના-ચાંદીમાં જોવા મળેલી આ મોટી વેચવાલી પાછળનું મુખ્ય કારણ વૈશ્વિક અનિશ્ચિતતા અને સટ્ટાકીય ખરીદીને કારણે આવેલી તેજીનું હવે ઠંડા પડવું માનવામાં આવે છે.

સોના અને ચાંદીના ભાવમાં સોમવારે પણ ઘટાડો જારી રહ્યો હતો. આંતરરાષ્ટ્રીય બજારમાં સોનું 7.7% ના ઘટાડા સાથે 4,500 ડોલરની આસપાસ ટ્રેડ થઈ રહ્યું છે, જ્યારે ચાંદી 14% ના ઘટાડા સાથે 72 ડોલર પર ટ્રેડ થઈ રહી છે. ભારતીય બજારોમાં, MCX પર 2 એપ્રિલ 2026 ના સોનાના વાયદા 4.57% ઘટીને અંદાજે 1,40,999 પર ટ્રેડ થઈ રહ્યા છે. જ્યારે 5 માર્ચ 2026 ના ચાંદીના વાયદા 13%ના ઘટાડા સાથે 2,30,732 પર ટ્રેડ થઈ રહ્યા છે. 2 ફેબ્રુઆરી સુધીની સ્થિતિ મુજબ, સોનું તેની 5,602.23 ડોલરની સર્વોચ્ચ સપાટીથી 25% નીચે છે, જ્યારે ચાંદી તેની 121 ડોલરની સર્વોચ્ચ સપાટીથી લગભગ 40% નીચે આવી ગઈ છે.

સોના અને ચાંદીના ભાવ પર દબાણ આવવાનું એક મુખ્ય કારણ અમેરિકી ડોલરની મજબૂતી છે. છેલ્લા 12 મહિનામાં ડોલર ઈન્ડેક્સ હજુ પણ 10% થી વધુ નીચે છે, પરંતુ કેવિન વોર્શની યુએસ ફેડ ચેરમેન તરીકેની નિમણૂકની જાહેરાતથી ડોલરને ટેકો મળી રહ્યો છે. થોડા દિવસો પહેલા, ટ્રમ્પે નબળા ડોલર માટે પોતાનું સમર્થન વ્યક્ત કર્યું હતું, કારણ કે તેઓ માને છે કે તેનાથી નિકાસકારોને ફાયદો થશે. તેમણે ફેડરલ રિઝર્વ દ્વારા વ્યાજદરમાં આક્રમક ઘટાડાની પણ હિમાયત કરી છે.

બીજી તરફ, કેવિન વોર્શ ક્વોન્ટિટેટિવ ઈઝિંગ (QE) ના વિરોધી છે, તેથી આગામી અઠવાડિયા કે મહિનાઓમાં સ્થિતિ કેવી રહેશે તે અસ્પષ્ટ છે. જોકે વોર્શની નિમણૂકના સમાચાર સોના-ચાંદીના ભાવમાં ઘટાડા માટે કારણભૂત હોઈ શકે છે, જો કે આ ઘટાડો ઘણા સમયથી અપેક્ષિત હતો. વધુમાં, સોમવારથી CME ગ્રુપ દ્વારા સોના અને ચાંદી માટે માર્જિનની જરૂરિયાતોમાં વધારો કર્યા પછી ભાવ પર દબાણ વધ્યું છે. COMEX ગોલ્ડ ફ્યુચર્સ માર્જિન 6% થી વધારીને 8% કરવામાં આવ્યું છે, જ્યારે સિલ્વર ફ્યુચર્સ (SI) માર્જિન 11% થી વધારીને 15% કરવામાં આવ્યું છે. માર્જિનની જરૂરિયાતોમાં વધારો થવાથી સામાન્ય રીતે રોકાણકારોએ તેમની પોઝિશન ખાલી કરવી પડે છે. આનો અર્થ એ થયો કે વેચવાલીનું દબાણ વધ્યું, જેનાથી ભાવ નીચે આવ્યા. વિશ્લેષકો એમ પણ જોઈ રહ્યા છે કે લિવરેજ્ડ રોકાણકારો મોટા નુકસાનનો સામનો કરી રહ્યા છે, જે તેમને સોના અને ચાંદીના રોકાણમાં માર્જિન કોલ્સ પૂરા કરવા માટે અન્ય અસ્કયામતો વેચવાની ફરજ પાડી રહ્યા છે.

જો કે, સોના અને ચાંદી માટેના સાનુકૂળ પરિબળો હજુ પણ પ્રાસંગિક દેખાય છે. રોકાણકારો 2026 માં ઓછામાં ઓછા બે વ્યાજદર ઘટાડાની આશા રાખી રહ્યા છે, જે બજાર માટે મહત્વપૂર્ણ છે. ઐતિહાસિક રીતે, સોના જેવી બિન-વ્યાજ આપતી ધાતુઓ ઓછા વ્યાજ દરના વાતાવરણમાં વધુ સારું પ્રદર્શન કરે છે, જે આવા સમયગાળા દરમિયાન રોકાણકારો માટે તેને આકર્ષક વિકલ્પ બનાવે છે.

ચાર્ન બજાર સુરત
(GST સાથેના ભાવ)

નરેશ / મુકેશ ઘીવાળા
૩૫૧૬૪૪૬ - ૨૫૯૯૯૭૪

પ્રફુલ/સાલાસર/કેપલોન	રૂ.	૭૫/૩૬ ,,	૧૧૧	-----	---
૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	૨૩૩	૫૦/૩૬ ,,	૧૨૦	૮૦/૭૨ બ્લેક રોટો	૧૨૯
૩૦/૩૬ એફડી	૨૩૮	૫૦/૪૮ SD/કેપ	૧૮૫	**ગાર્ડન**	
લોકલ		**RIL રિલાયન્સ**		૪૯/૨૪ એફડીવાય	૧૧૪.૫૦
૬૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૧	૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૨૪	૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૬૧
૬૮/૩૬	૧૧૯	૧૧૪.૧૩ રોટો	---	૬૨ ક્રિમ્પ	૧૨૨
૭૨/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૧૮	૧૦૦ ટેક્ષ	૧૨૩	૬૮ ક્રિમ્પ	૧૨૦
૯૦/૩૬ ક્રિમ્પ	૧૧૨	**વેલનોન** (જીએસટી સાથે)		૭૨ ક્રિમ્પ	૧૧૯
૮૪/૪૮ ક્રિમ્પ	૧૧૩	૮૦/૭૨ રોટો	૧૨૦	૭૫ ક્રિમ્પ	૧૧૬
૩૦/૧૪ ક્રિમ્પ	૧૫૮	૮૦/૭૨ ફોલ્ડર	૧૨૯	૮૦ ક્રિમ્પ	૧૧૫
૮૦/૭૨ રોટો.	૧૧૭.૫	૧૬૦ ડીસ્કેટ	૧૨૯	૮૦/૭૨ રોટો	૧૧૮
૮૦/૩૬ રોટો.	૧૧૬	---	---	૩૦/૨૪ બ્રાઇટ	---
૧૫૦/૪૮બ્રાઇટ	૧૧૨	૮૦/૧૦૮ ,,	૧૨૪	૩૦/૩૬ એફડી	---
				TPM	૧૧૬

દેશના ટુ-વ્હીલર માર્કેટે 2026ની મજબૂત શરૂઆત કરી

સ્કૂટરોના વેચાણમાં નોંધપાત્ર ઉછાળો, અગ્રણી કંપનીઓના દ્વિચક્રી વાહનોની નિકાસમાં પણ મોટો વધારો નોંધાયો

મુંબઈ, તા. ૨: ભારતના ટુ-વ્હીલર માર્કેટે કેલેન્ડર વર્ષ 2026ની શરૂઆત મજબૂત પાયા પર કરી છે, જેમાં અગ્રણી ઉત્પાદકોએ જાન્યુઆરીમાં બે અંકમાં તંદુરસ્ત વૃદ્ધિ નોંધાવી છે.

હીરો મોટોકોર્પ જાન્યુઆરીમાં કુલ 5,57,871 યુનિટ્સના વેચાણ સાથે બજારમાં મોખરે રહ્યું છે, જે એક વર્ષ અગાઉના 4,42,873 યુનિટ્સની સરખામણીએ 25.97% નો વાર્ષિક વધારો દર્શાવે છે. સ્થાનિક વેચાણ 5,20,208 યુનિટ્સ રહ્યું હતું, જે 26.15% વધ્યું છે, જ્યારે નિકાસ 23.51% વધીને 37,663 યુનિટ્સ થઈ છે.

કુલ વેચાણમાં મોટરસાયકલનો હિસ્સો લગભગ 89% રહ્યો હતો, જેમાં કમ્યુટર અને એક્ઝિક્યુટિવ સેગમેન્ટમાં સ્થિર માંગને કારણે 495,889 યુનિટ્સનું વેચાણ થયું હતું. ઝૂમ અને ડેસ્ટિની જેવી મોડલ્સની આગેવાનીમાં સ્કૂટરના વેચાણમાં વાર્ષિક 45.57% નો ઉછાળો જોવા મળ્યો હતો અને તે 61,982 યુનિટ્સ પર પહોંચ્યું હતું. નાણાકીય વર્ષ 2026માં અત્યાર સુધીમાં (એપ્રિલ-જાન્યુઆરી), હીરોએ કુલ 53.12 લાખ યુનિટ્સનું વેચાણ નોંધાવ્યું છે, જે 7.07% ની વૃદ્ધિ દર્શાવે છે, જેમાં નિકાસમાં 45.46% નો વધારો થયો છે. ટીવીએસ મોટર કંપની બીજા ક્રમે રહી હતી, જેણે જાન્યુઆરીમાં કુલ 5,11,766 યુનિટ્સનું વેચાણ કર્યું હતું. આ ગયા વર્ષના 3,97,623 યુનિટ્સની સરખામણીએ 28.71% અને પાછલા મહિનાની સરખામણીએ 6.31% વધુ છે. ટુ-વ્હીલર વેચાણ 27.48% વધીને 4,94,195 યુનિટ્સ થયું હતું, જેમાં મોટરસાયકલ (2,19,188 યુનિટ્સ, +26.69%) અને સ્કૂટર (2,22,926 યુનિટ્સ, +30.28%) નો સમાવેશ થાય છે. ઈલેક્ટ્રિક ગતિશીલતામાં તેજી ચાલુ રહી છે, જેમાં ટીવીએસ આઈક્યુબના વેચાણમાં 49.86% નો ઉછાળો આવતા તે 37,756 યુનિટ્સ પર પહોંચ્યું છે. થ્રી-વ્હીલરના વેચાણમાં 76.56% નો વધારો થયો છે, જ્યારે નિકાસ 57.56% વધી છે.

રોયલ એનફિલ્ડ 1,04,322 યુનિટ્સના મોટરસાયકલ વેચાણ સાથે અનુસરે છે, જે 14% વાર્ષિક વૃદ્ધિ દર્શાવે છે. આ પ્રદર્શન મુખ્યત્વે સબ-350cc સેગમેન્ટ દ્વારા સંચાલિત હતું, જ્યાં વેચાણ 18% વધીને 92,998 યુનિટ્સ થયું હતું, જ્યારે 350cc થી ઉપરની મોટરસાયકલના વેચાણમાં 8% નો ઘટાડો થયો હતો. નિકાસ 5% વધીને 10,541 યુનિટ્સ રહી હતી. ચાલુ નાણાકીય વર્ષમાં અત્યાર સુધીમાં, રોયલ એનફિલ્ડે 10.3 લાખ યુનિટ્સનું વેચાણ કરીને માત્ર 10 મહિનામાં જ એક મિલિયનનો આંકડો પાર કરવાનો વિક્રમ નોંધાવ્યો છે. સુઝુકી મોટરસાઈકલ ઈન્ડિયાએ કુલ 1,25,786 યુનિટ્સનું વેચાણ નોંધાવ્યું છે, જે 15% વાર્ષિક વૃદ્ધિ દર્શાવે છે.

સ્થાનિક વેચાણ 14% વધીને 1,00,296 યુનિટ્સ થયું છે, જ્યારે નિકાસ 21% વધીને 25,490 યુનિટ્સ થઈ છે, જે બંને બજારોમાં મજબૂત માંગને પ્રતિબિંબિત કરે છે.

સોના-ચાંદી સુરત
(ટેક્ષ સહિત)

સટાન્ડર્ડ સોનું	૧૫૬૮૦૦
તેજાબી સોનું	૧૫૬૭૧૦
દાગીના-૨૨ કેરેટ	૧૪૮૯૬૦
દાગીના-બીએસઆઈ હોલમાર્ક	૧૫૩૬૬૫
સોનાનાં બિસ્કીટ	૧૫૬૮૦૦૦
ચાંદી (૯૯૯)	૨૭૦૦૦૦
ચાંદી સિક્કા	૨૭૧૫૦૦

જથ્થાબંધ ખાંડબજાર
પ્રતિ ક્વિન્ટલ ભાવ (રૂ.)

મહારાષ્ટ્ર	
એમ-૩૦ (ભરવાલાયક)	૪૪૦૦
એમ-૩૦	૪૩૫૦
એસ-૩૦	૪૩૦૦
ગુજરાત	
એમ-૩૦	૪૩૦૦
એસ-૩૦	૪૨૫૦

બદ્રીનાથ અને કેદારનાથના દરવાજા મુસ્લિમો અને ખ્રિસ્તીઓ માટે બંધ થઈ જશે?

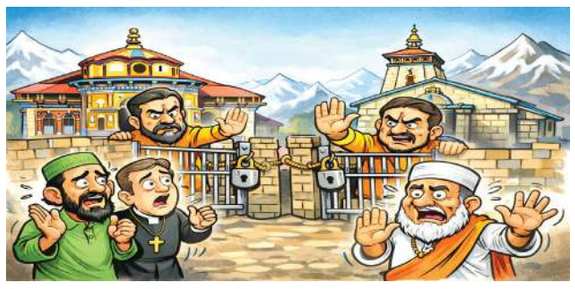

ભાજપના રાજમાં ધાર્મિક કટ્ટરતા વધી રહી છે, તેમ સર્વધર્મ સમભાવની ભાવના હવામાં ઓગળી રહી છે. ઉત્તરાખંડના કેદારનાથ અને બદ્રીનાથ સહિત ૪૭ મંદિરોમાં બિનહિંદુઓને પ્રવેશ પર પ્રતિબંધ મૂકવાનો પ્રસ્તાવ રજૂ કરવાની ચર્ચા ચાલી રહી છે. ઉત્તરાખંડના મુખ્ય મંત્રી પુષ્કરસિંહ ધામી કહે છે કે ધાર્મિક અને પૌરાણિક સ્થળો ચલાવતાં ધાર્મિક સંગઠનો અને સંત સમાજ જે પણ અભિપ્રાય આપશે તે મુજબ સરકાર આગળ વધશે. બદ્રી-કેદાર મંદિર સમિતિના પ્રમુખ હેમંત દ્વિવેદી કહે છે કે ઘણા સમયથી માગણી કરવામાં આવી રહી હતી કે તમામ મંદિરોમાં બિનહિન્દુઓના પ્રવેશ પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવે. જમીન જેહાદ અને ગેરકાયદેસર મંદિરો ધરાવતાં લોકો જેવા તમામ પ્રકારનાં અસામાજિક તત્ત્વોએ અહીં વાતાવરણ અને પર્યાવરણ બગાડવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. ગંગોત્રી અને યમુનોત્રી મંદિર સમિતિઓએ આ નિયમ લાગુ કરી દીધો છે. આ પ્રતિબંધ શીખ કે જૈન ધર્મનાં લોકો માટે નથી. મુખ્ય મંત્રી પુષ્કરસિંહ ધામીના મતે આ સ્થળો ખૂબ જ પૌરાણિક મહત્ત્વ ધરાવે છે અને તેમના સંચાલનને નિયંત્રિત કરતા કાયદાઓ અસ્તિત્વમાં છે. આ પ્રસ્તાવનો ઉલ્લેખિત હેતુ ઉત્તરાખંડનાં મુખ્ય યાત્રાધામોની ધાર્મિક પરંપરાઓ, સાંસ્કૃતિક પ્રથાઓ અને આધ્યાત્મિક વાતાવરણનું રક્ષણ કરવાનો છે. મંદિરના અધિકારીઓની દલીલ છે કે કેદારનાથ અને બદ્રીનાથ માત્ર પર્યટન સ્થળો જ નથી પરંતુ ખૂબ જ પવિત્ર સ્થળો પણ છે. પ્રવેશ પ્રતિબંધોની ચર્ચા કરવા ઉપરાંત, સમિતિએ ૨૦૨૬ની યાત્રા સિઝન દરમિયાન મંદિર પરિસરમાં મોબાઇલ ફોન અને કેમેરા પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ પણ લાદ્યો છે. ભક્તો માટે કડક નિયમો પણ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. કોંગ્રેસ, નાગરિક અધિકાર સંગઠનો અને મુસ્લિમ સંગઠનો સહિત ઘણા વિપક્ષોએ આ પ્રસ્તાવનો વિરોધ કર્યો છે. તેમનો આરોપ છે કે આ ભાજપ દ્વારા લઘુમતી સમુદાય વિરુદ્ધ ચલાવવામાં આવેલા વ્યાપક અભિયાનનો એક ભાગ છે.

બદ્રીનાથમાં કોમી તણાવની ઘટનાઓ વધી રહી છે. બે વર્ષ પહેલાં બકરી ઇદ પર લઘુમતી સમુદાયના સભ્યો, જેમાં મોટા ભાગે બાંધકામ કામદારોનો સમાવેશ થાય છે, તેમણે એક ઇમારતની અંદર ગુપ્ત રીતે નમાઝ અદા કર્યા બાદ બદ્રીનાથમાં તણાવ ફાટી નીકળ્યો હતો. તે પછીના વર્ષે પોલીસે બદ્રીનાથનાં મુસ્લિમોને મંદિર નગરીથી લગભગ ૪૦ કિ.મી. દૂર જોશીમઠમાં બકરી ઇદ (ઈદ અલ-અદા) ઉજવવા જણાવ્યું છે. બદ્રીશ પાંડા પંચાયતના પ્રમુખ પ્રવીણ ધ્યાનીએ જણાવ્યું હતું કે બદ્રીનાથ પોલીસ સ્ટેશનમાં યોજાયેલી બેઠકમાં તમામ સમુદાયનાં લોકો સંમત થયાં હતાં. મુસ્લિમ સમુદાય બદ્રીનાથમાં બકરી ઇદની નમાઝ ન અદા કરવા સંમત થયો હતો અને તેમણે ખાતરી આપી હતી કે તેઓ આ પ્રસંગની ઉજવણી કરવા માટે જોશીમઠ જશે.

સહારનપુરમાં દારુલ ઉલૂમ નિસ્વાના કુલપતિ મુફ્તી અબ્દુલ લતીફે કહ્યું કે બદ્રીનાથ બદ્દુદ્દીન શાહનું પૂજા સ્થળ છે. તે એક મુસ્લિમ ધાર્મિક સ્થળ છે. હિન્દુઓએ તેને મુસ્લિમોને સોંપી દેવું જોઈએ. હકીકતમાં, મુફ્તી અબ્દુલ લતીફને ખબર પડી કે ઉત્તરાખંડ રક્ષા અભિયાન દળ નામનું એક સંગઠન બદ્રીનાથની આસપાસ એક અભિયાન ચલાવી રહ્યું છે. આ અભિયાન હેઠળ, બદ્રીનાથની નજીક રહેતાં મુસ્લિમોને કહેવામાં આવી રહ્યું હતું કે જો તેઓ ત્યાં રહેવા માંગતા હોય, તો તેમણે ગૌમૂત્ર અને ગંગાજળ પીવું પડશે. આ સાચું છે કે નહીં તેની તપાસ કર્યા વિના, લતીફ ગુસ્સે ભરાયા હતા. તેમણે કહ્યું કે ઉત્તરાખંડ રક્ષા દળ અભિયાન સાથે સંકળાયેલાં લોકો અભણ હતાં અને તેમની પાસે ઐતિહાસિક જ્ઞાનનો અભાવ હતો. બદ્રીનાથ એક મુસ્લિમ તીર્થસ્થાન

ટુ ધ પોઇન્ટ
સમકિત શાહ

છે. કોઈના નામમાં નાથ ઉમેરવાથી તે હિન્દુઓની માલિકીનું નથી બની જતું. તેમણે માંગણી કરી કે હતી વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી અને ઉત્તરાખંડના મુખ્ય મંત્રી બદ્રીનાથ મુસ્લિમોને સોંપી દે. હરિદ્વારના પંચાયતી ઉદાસીન અખાડાના મહામંડલેશ્વર કપિલ મુનિએ મૌલાના અબ્દુલ લતીફને જવાબ આપ્યો કે બદ્રીનાથ ધામ એ સમયનું છે, જ્યારે ઇસ્લામ ભૂતકાળની વાત પણ નહોતો.

શ્રી બદ્રીનાથ કેદારનાથ મંદિર સમિતિ (BKTC) એ મંગળવારે જણાવ્યું હતું કે તેના અધિકારક્ષેત્ર હેઠળનાં ૪૭ મુખ્ય મંદિરોમાં બિનહિંદુઓના પ્રવેશ અંગેના પ્રસ્તાવમાં જૈન, શીખ અને બૌદ્ધોને મુક્તિ આપવામાં આવશે અને તે ફક્ત મુસ્લિમો અને ખ્રિસ્તીઓને જ લાગુ પડશે. બીકેટીસીના પ્રમુખ હેમંત દ્વિવેદીએ જણાવ્યું હતું કે બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૫ હેઠળ હિન્દુની વ્યાખ્યામાં શીખ, જૈન અને બૌદ્ધ ધર્મના અનુયાયીઓ સામેલ છે. તેથી, આ પ્રતિબંધ ફક્ત મુસ્લિમો અને ખ્રિસ્તીઓને જ લાગુ પડશે. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું હતું કે આ દરખાસ્ત જાન્યુઆરીના અંતમાં અથવા ફેબ્રુઆરીની શરૂઆતમાં યોજાનારી બોર્ડ મીટિંગમાં મંજૂરી માટે મૂકવામાં આવશે.

ઉત્તરાખંડ હાઈકોર્ટના વરિષ્ઠ વકીલ કાર્તિકેય ગુપ્તાએ જણાવ્યું હતું કે આવા કોઈ પણ પ્રતિબંધને કોઈ બંધારણીય સમર્થન નથી. બંધારણમાં કલમ ૧૯ એકમાત્ર એવી જોગવાઈ છે જે હિલચાલની સ્વતંત્રતા પર પ્રતિબંધ મૂકવાની મંજૂરી આપે છે. કલમ ૧૯ હિલચાલની સ્વતંત્રતા આપે છે, તે બે શરતો નક્કી કરે છે. પ્રથમ, જ્યારે સરકાર સામાન્ય જાહેર હિતનું રક્ષણ કરતો કાયદો બનાવે છે. બીજું, જ્યારે તેમાં અનુસૂચિત જનજાતિનાં હિતોનું રક્ષણ કરવાનો સમાવેશ થાય છે. આ બે સિવાય ભારતમાં કોઈ ત્રીજું કારણ નથી જેના આધારે દેશનાં નાગરિકોની હિલચાલની સ્વતંત્રતા પર પ્રતિબંધ મૂકી શકાય. વરિષ્ઠ પત્રકાર અને રાજકીય વિશ્લેષક એસએમએ કાઝમી કહે છે કે આગામી અગિયાર મહિનામાં યોજાનારી વિધાનસભા ચૂંટણીઓને ધ્યાનમાં રાખીને હરિદ્વાર અને ચારધામ ક્ષેત્ર સાથે સંબંધિત આ મુદ્દાઓ સીધા રાજકીય રીતે પ્રેરિત છે.

૨૦૨૨ ની વિધાનસભા ચૂંટણી પહેલાં મુસ્લિમો પહાડીઓ તરફ સ્થળાંતર કરી રહ્યા હોવાનો ભય હતો. રાષ્ટ્રીય નેતાઓથી લઈને સ્થાનિક નેતાઓ સુધી આ મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો અને રાજકીય લાભ લેવામાં આવ્યો હતો. આ જ ક્રમમાં જેહાદ સંબંધિત વિવિધ કથાઓ બનાવવામાં આવી હતી અને હવે હરિદ્વાર અને ચાર ધામ મંદિરોનો મુદ્દો મોખરે છે. તેમનું કહેવું છે કે કેટલાંક મુસ્લિમો યાત્રાળુઓને ઘોડા કે ખચ્ચર પર બેસાડીને કેદારનાથ જેવા દૂરનાં સ્થળોએ લઈ જાય છે અથવા ટેક્સી ડ્રાઇવર તરીકે કામ કરે છે. તેઓ યાત્રાળુઓને આ મંદિરોમાં લઈ જાય છે. જો પ્રતિબંધ લાગુ કરવામાં આવે તો તે ફક્ત ધાર્મિક માન્યતાઓ જ નહીં, પણ આજીવિકા અને સામાજિક સંબંધોને પણ અસર કરી શકે છે. ઉત્તરાખંડ કોંગ્રેસના પ્રમુખ ગણેશ ગોડિયાલે આ સમગ્ર કવાયતને રાજ્યના મૂળભૂત અને સળગતા મુદ્દાઓ પરથી જનતાનું ધ્યાન ભટકાવવા માટે એક રાજકીય કાવતરું ગણાવ્યું છે. તેમણે પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો કે જ્યારે ઉત્તરાખંડમાં ગામડાંઓ ખાલી થઈ રહ્યાં છે, મોટા પાયે સ્થળાંતર ચાલુ છે, બેરોજગારી ચરમસીમાએ છે, મહિલાઓ અસુરક્ષા અનુભવી રહી છે, જંગલી પ્રાણીઓનો આતંક વધી રહ્યો છે અને ભરતી કૌભાંડોના સમાચાર સતત પ્રકાશમાં આવી રહ્યા છે, તો પછી આ મુદ્દાઓનો જવાબ આપવાને બદલે સરકાર દર વખતની જેમ સમાજને વિભાજીત કરવાની રાજનીતિ કેમ કરી રહી છે. તેમણે એવો પણ પ્રશ્ન કર્યો કે ઉત્તરાખંડમાં સત્તાના ટોચ પર બેઠેલાં ઘણાં લોકો, જેમાં બંધારણીય